

คอลัมน์ “แจ่งสี่เปี้ย” ฉบับวันที่ 18 สิงหาคม 2569

“Policy Mix x ภูมิคุ้มกันรากฐาน” ... สองกุญแจไขทางออกเศรษฐกิจไทย

ดร.พรเพ็ญ สดศรีชัย
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยเผชิญความท้าทายทางเศรษฐกิจ ไม่เพียงภาวะชะลอตัวระยะสั้น แต่มีรากลึกจาก **"ปัญหาเชิงโครงสร้าง"** ที่สะสมมานาน ทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันที่ลดลง หนี้ครัวเรือนในระดับสูง และผลกระทบจากกระเปาะโลกใหม่ การตอบโคงภัยจึงไม่สามารถพึ่งพาเครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่ง แต่ต้องบูรณาการผ่าน Policy Mix หรือชุดนโยบายที่สอดคล้องประสานกันอย่างใกล้ชิด และการสร้างภูมิคุ้มกันรากฐาน

1. การประสานนโยบายการคลัง นโยบายการเงิน และ มาตรการเฉพาะจุด

การฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของ 3 เครื่องมือหลัก คือ (1) **นโยบายการคลัง** ผ่านการจัดสรรงบประมาณเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การประกอบกำลังซื้อ และช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางอย่างตรงจุด ภายใต้ทรัพยากรทางการคลังที่จำกัด (2) **นโยบายการเงิน** โดย กนง. เน้นการรักษาเสถียรภาพด้านราคาในระยะปานกลางเป็นเป้าหมายหลัก ควบคู่กับการดูแลเศรษฐกิจให้เติบโต อย่างยั่งยืนและเต็มศักยภาพ และการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน และ (3) **มาตรการเฉพาะจุด**

ผู้ว่าการแบงก์ชาติ **คุณวิทย์ รัตนกร** พูดถึงการดำเนิน 8 มาตรการเฉพาะจุด เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง ประกอบด้วย (1) **โครงการ “ปิดหนี้ไว ไปต่อได้”** เพื่อแก้ปัญหาหนี้ NPL ให้ลูกหนี้รายย่อย (2) **“SMEs Credit Boost”** ที่เป็นกลไกลด credit cost ให้กับสินเชื่อใหม่ในธุรกิจกลุ่มศักยภาพ (3) **“SMEs Secure+”** หรือ “มีที่มียเงิน” เพื่อเติมสภาพคล่องให้ SMEs โดย 3 มาตรการนี้ เพื่อช่วยพยุงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะคนตัวเล็ก (4) **การกำกับธุรกรรมทองคำบนแพลตฟอร์มออนไลน์** และ (5) **การติดตามธุรกรรมซื้อ/ขาย USDT ของ non-resident** ที่เป็นการดำเนินการร่วมกับ กลต. โดย 2 มาตรการนี้ ช่วยอุดรอยรั่ว ลดการเก็งกำไร และป้องกันความผันผวนของค่าเงินบาทในทางอ้อม (6) **การกำกับธุรกรรม “ถอนเงินสด” ≥ 5 ล้านบาท** ซึ่งช่วยสกัดธุรกรรมไม่พึงประสงค์ และทำให้ระบบการเงินโปร่งใสขึ้น (7) **การสร้างมาตรฐานและลดค่าธรรมเนียม** เพื่อลดภาระทางการเงินของประชาชนและ SMEs ช่วยให้เข้าถึงบริการทางการเงินด้วยค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมและเป็นธรรม (8) **การกำกับดูแลสินเชื่อ Buy Now Pay Later (BNPL)** โดยแบงก์ชาติอยู่ระหว่างพิจารณา การเข้าไปกำกับผู้ให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อสินค้าจากแพลตฟอร์มซื้อ-ขายออนไลน์ในการให้บริการ โดย 2 มาตรการนี้ เพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (Consumer Protection)

2. บทบาทเชิงรุกของแบงก์ชาติ: ใกล้ชิดท้องถิ่นผ่าน “กลไกสำนักงานภาค และ กนง. สัญจร”

ปัญหาเศรษฐกิจมีความซับซ้อนเกินกว่าจะแก้ไขด้วยยาขนานเดียว การลงพื้นที่รับฟังเสียงคนท้องถิ่นผ่าน **“กลไกสำนักงานภาค และ โครงการ กนง. สัญจร”** ทำให้ผู้กำหนดนโยบายได้เห็น **“ภาพจริง”** รวมทั้งยังได้ประสานพลังจากผู้เชี่ยวชาญทั้งส่วนกลางและคนในพื้นที่ ผ่านงานสัมมนาภูมิภาค

ผู้ว่าฯ กล่าวว่า แบงก์ชาติให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจภูมิภาคมากขึ้น สนง. ภาคทั้ง 3 แห่ง จึงเป็นจุดเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจริง การพูดคุย รับฟังเสียง และ Feedback จากคนในพื้นที่ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบาย นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกจะไม่เกิดจากการรับรู้เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการลงมือทำด้วย SMEs จึงควรปรับตัวเพิ่มมูลค่าผลผลิต และนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาช่วย ด้านแรงงานควรปรับตัวเรียนรู้ทักษะใหม่ ในส่วนของแบงก์ชาติเองก็ปรับตัวเช่นกัน โดยยังคงให้ความสำคัญกับการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจและระบบการเงินผ่านการดำเนินนโยบายการเงิน รวมถึงการดูแลค่าเงินบาทอย่างเต็มศักยภาพ แต่เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในมิติต่างๆ แบงก์ชาติจึงดำเนินมาตรการเฉพาะจุดเพิ่มเติมเพื่อตอบโจทย์เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน

3. สร้างรากฐานจากภายใน: พัฒนา “ทุนมนุษย์” เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน

นอกเหนือจากการใช้นโยบายการเงินเพื่อดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ และ มาตรการเฉพาะจุดแล้ว แบงก์ชาติยังให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในระยะยาวผ่านการสร้าง "ความรู้ทางการเงิน" (Financial Literacy) เพื่อให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันและสามารถรับมือกับภัยเศรษฐกิจได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

- **สร้างเครือข่ายครูและที่ปรึกษาหนี้:** แบงก์ชาติมุ่งเน้นการสร้าง "ผู้เผยแพร่ความรู้" ที่ใกล้ชิดกับชุมชนผ่านโครงการ "ครูสตางค์" ซึ่งเป็นการปลูกฝังวินัยทางการเงินตั้งแต่วัยเรียน และการจัดตั้ง "หมอหนี้" ช่วยให้คำแนะนำกับประชาชนและ SMEs ในการจัดการหนี้สิน
- **บูรณาการผ่านระบบการศึกษา:** การแก้ปัญหาหนี้ที่ยั่งยืนที่สุด คือ การสร้างทักษะทางการเงิน (Financial Competency) ให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนไทย โดยผลักดันให้ความรู้ด้านการเงินเข้าไปอยู่ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมทางการเงินก่อนก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- **ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา:** ในมิติการพัฒนาสังคม แบงก์ชาติยังมุ่งลดความเหลื่อมล้ำผ่าน "มูลนิธิ 50 ปี ธปท." โดยให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปี

การศึกษาถือเป็นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด และเป็นเครื่องมือที่จะช่วยยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลดีต่อโครงสร้างเศรษฐกิจไทย แต่ต้องควบคู่กับ **“การใช้เงินเป็น”** ด้วย แบบอย่างที่ดีล่าสุดที่สังคมไทยรับทราบกัน คือ เรื่องราวชีวิตของ **“คุณฮุน ไชโล”** ที่แม่เกิดในครอบครัวยากจน แต่ตั้งใจเรียนจนได้รับทุนการศึกษา “จุฬา-ชนบท” และตัวคุณฮุนเองยังมีวินัยการใช้เงิน ทำงานและเก็บเงินเอง ก่อนนำไปใช้ทำงานตามความฝันได้สำเร็จ

ภารกิจของแบงก์ชาติ มีทั้งบทบาทหลักด้านการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจผ่านนโยบายการเงิน และการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ ผ่านมาตรการเฉพาะจุดทางการเงินและการทำงานร่วมกับภาคการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคการเงิน และภาคเอกชน เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ช่วยให้คนไทยเข้าถึงการเรียนรู้ทักษะทางการเงิน ตลอดจนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กยากจน ผ่านมูลนิธิ 50 ปี ธปท. ทั้งหมดนี้ คือ การประสานนโยบายควบคู่กับการร่วมสร้างภูมิคุ้มกันรากฐาน เพื่อไขทางออกเศรษฐกิจ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันลงมือทำของทุกฝ่าย เพื่อให้คนไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนกันนะคะ

** บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด **